

NOVUSRAPPORT: VIKTIGASTE POLITISKA FRÅGAN NOVEMBER 2023

Novus undersöker återkommande vilka politiska frågor väljarna tycker är viktigast. Undersökningen har genomförts på Novus eget initiativ. I rapporten redovisas vilka frågor som enligt det svenska folket är de 10 viktigaste politiska sakfrågorna just nu.

Undersökningen är genomförd under perioden 2 – 7 november 2023 i åldersgruppen 18–84 år mot ett slumpmässigt individurval av svenska folket. Undersökningen ger därför en god bild av vad svenska folket i undersökt åldersgrupp tycker i frågan. **Ett slumpmässigt urval av befolkningen innebär att vi kan ange felmarginaler och statistiskt säkerställda förändringar.** Vid osäkerhet för hur en siffra ska tolkas, var vänlig kontakta Novus. Antal intervjuer för denna undersökning var 1003.

Frågan som ställdes var: "Vilka politiska frågor tycker du är viktigast"?

Kommentar

Det är egentligen inga av topp 10 viktigaste politiska frågor som ökar jämfört med juni. Sjukvården, skolan, lag och ordning, äldreomsorg, energipolitik, jobben tappar alla i viktighet. Det jag tror vi ser är ännu värre. En ökad vanmakt för samhällets förmåga att lösa problemen. Vi vet att svenska folket har ångest för elräkningen. 25% av männen tycker att man borde få ha vapen hemma för att försvara sig mot inbrott. En majoritet tror inte att polisen kan lösa den organiserade brottsligheten och en majoritet anser att politikerna är ytterst ansvarig för att lösa den frågan nu. Men förtroendet för detta sviktar. Drygt var tredje svensk anser att politikerna skadar tilltron till demokratin.

Undersökningen frågar om vilka POLITISKA frågor som är viktigast just nu. Men vad händer när politiken inte levererar? Energi, lag och ordning är frågor som både sittande och föregående regering inte löst. Jag har tidigare skrivit att känslan blir att regeringen mest åker med i mina analyser. Kriserna är både inhemska och kommer utifrån. Men vad kan svensk politik göra? De hålls ansvarig som i för att lösa det snabbt t.ex. den grova brottsligheten. Men tilltron att något kan göras är enligt min analys mycket låg. Lägg till det att tilltron till sjukvård och polisen är förhållandevis hög. Men förväntansbilden att du som individ skall få hjälp låg. Allt mer träder bilden fram att svenska folket tycker att ansvariga myndigheter gör så gott dom kan, men dom arbetar inte för den enskilde medborgaren. Där får man allt mer ta hand om sig själv. Något jag började notera i flyktingkrisen. Men som sedan blivit starkare och starkare under pandemin och efter. Som nu allt mer gör sig påmind i våra undersökningar. Det gör mig riktigt orolig. Sverige håller ihop genom ett starkt offentligt system. Där svensken är solidarisk mot sin omgivning, men förväntar sig att skatten skall gå till att ta hand om problemen i samhället via våra myndigheter. Men myndigheter och politiker för den delen gladeligen lägger även det ansvaret på medborgaren så urholkas det svenska systemet sakta bit för bit.

Torbjörn Sjöström

VD

Novus

Sammanfattning av resultat

Sjukvården fortsätter att vara svenska folkets viktigaste sakpolitiska fråga (62%). Jämfört med juni 2023 minskar dock andelen som anser att sjukvården är en av de viktigaste frågorna med 5 procentenheter, vilket innebär en signifikant minskning (67% jämfört med 62%). På andra plats finner svenskarna frågan om skolan och utbildning – 52 procent anser denna fråga vara en av de viktigaste sakpolitiska frågorna. Jämfört med juni 2023 minskar dock andelen som svarar skola och utbildning med 4 procentenheter (56% jämfört med 52%). På tredje och fjärde plats hittar vi frågan om lag och ordning (50%) och frågan om invandring och integration (46%). Frågan om klimatet (39%) klättrar i placering från en sjundeplats i juni 2023 till en femteplats i denna mätning. Frågan om landets ekonomi (38%) tappar i placering från en femteplats i juni 2023 till en sjätteplats i denna mätning. Frågan om äldreomsorgen tappar också i placering från en femteplats i juni 2023 till sjundeplats i denna mätning. Andelen som anser att äldreomsorgen (34%) är en av de viktigaste sakpolitiska frågorna minskar signifikant jämfört med den senaste mätningen och går från en sjätteplacering till en sjundeplacering. Även andelen som anser att energipolitiken (31%) är en av de viktigaste sakpolitiska frågorna minskar signifikant jämfört med den senaste mätningen, men stannar kvar på en åttondeplacering. På niondeplats finner vi frågan om miljön (28%), som klättrar från plats tio till nio. Sist på listan finner vi frågan om sysselsättning/arbetslösheten/jobben (25%), som tappar signifikant från position nio till tio.

Nedan visas de topp tio viktigaste politiska frågorna enligt svenska folket.

Nov	Juni		23	23	23	22	22	22	22	22	22	21	21	21	20	20	19
Pos	Pos		Nov	Juni	Feb	Nov	Sep	Aug	Jul	Maj	Mar	Dec	Aug	Feb	Sep	Juni	Sep
1	1	Sjukvården	62%	67%	57%	61%	60%	63%	64%	59%	60%	63%	60%	66%	56%	68%	57%
			(-5)														
2	2	Skola och utbildning	52%	56%	44%	47%	48%	49%	51%	49%	47%	51%	43%	47%	44%	51%	48%
			(-4)														
3	3	Lag och ordning	50%	53%	51%	51%	54%	54%	54%	55%	52%	56%	57%	49%	55%	45%	50%
			(-3)														
4	4	Invandring/integration	46%	47%	42%	46%	47%	47%	45%	47%	45%	53%	53%	49%	53%	51%	51%
			(-1)														
5	7	Klimat*	39%	37%	31%	42%	38%	35%	32%	33%	35%	39%	43%	38%	38%	33%	36%
			(+2)														
6	5	Landets ekonomi	38%	39%	37%	34%	30%	32%	30%	28%	29%	29%	26%	32%	34%	37%	31%
			(-1)														
7	6	Äldreomsorg	34%	39%	28%	34%	26%	28%	30%	32%	33%	35%	35%	45%	38%	43%	35%
			(-5)														
8	8	Energipolitik	31%	36%	43%	42%	48%	39%	34%	30%	38%	31%	23%	19%	15%	13%	16%
			(-5)														
9	10	Miljö*	28%	29%	27%	26%	38%	35%	32%	33%	35%	39%	43%	38%	38%	33%	36%
			(-1)														
10	9	Sysselsättning/ arbetslösheten/ jobben	25%	30%	20%	21%	20%	28%	24%	23%	25%	30%	30%	33%	36%	37%	26%
			(-5)														

Tabell 1. Det är möjligt att välja hur många sakpolitiska frågor man vill, så procentsatserna skall läsas tex så här: 62% av svenska folket anser att sjukvården är en av de viktigaste politiska frågorna. **Fetmarkerade** siffror innebär att förändringarna jämfört med

föregående undersökning är signifikant.

*Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.

Enbart förstaval

Om man enbart ser till väljarnas förstaval så ligger lag och ordning (15%), klimatet (13%) samt invandring och integration (12%) och sjukvården (12%) på första, andra respektive delad tredjeplats. På fjärde och femteplats plats hamnar frågan landets ekonomi (9%) och frågan om skola och utbildning (8%). Jämfört med den senaste mätningen från juni 2023 har frågan energi samt företagande och näringspolitik gått ge vika för försvaret (3%) och pensioner (3%).

Socialdemokratiska sympatisörer anser att sjukvårdsfrågan (21%) är den viktigaste frågan, detta i signifikant högre utsträckning än allmänheten i stort, näst viktigast är frågan om klimatet (14%). Moderata sympatisörer anser i sin tur att frågan om lag och ordning (28%) är den viktigaste frågan följt av frågan om landets ekonomi (19%). Båda dessa frågor anser moderata väljare vara viktigare i signifikant högre utsträckning än allmänheten i stort. Sverigedemokraternas sympatisörer anser att frågan om invandring och integration (36%) är den viktigaste frågan. Näst viktigast anser man att frågan om lag och ordning (32%) är. Sverigedemokraternas sympatisörer anser även detta i signifikant högre utsträckning än allmänheten i stort.

	Totalt	M	S	SD	M + L + KD + SD	C + S + V + MP	Osäkra
Lag och ordning	15%	28%	7%	32%	28%	5%	12%
Klimatet	13%	3%	14%	2%	4%	21%	9%
Invandring / integration	12%	15%	3%	36%	25%	3%	7%
Sjukvården	12%	8%	21%	6%	7%	18%	7%
Landets ekonomi	9%	19%	10%	4%	10%	8%	11%
Skola och utbildning	8%	3%	11%	1%	2%	11%	20%
Försvaret	3%	4%	2%	6%	6%	1%	6%
Fördelningspolitiken	3%	0%	4%	0%	0%	5%	0%
Pensioner	3%	2%	6%	1%	2%	4%	1%
Miljön	3%	0%	3%	0%	0%	4%	3%

Tabell 2. Visar de tio frågor som störst andel tycker är allra viktigast på totalnivå och fördelat på partisympati. Grönmarkerade siffror innebär att en undergrupp uppgett ett svarsalternativ i signifikant högre grad än totalen i stort. Rödmarkerade siffror innebär att en undergrupp uppgett ett svarsalternativ i signifikant lägre grad än totalen i stort.

Se bifogad tabell för samtliga frågors resultat samt utveckling över tid.

För mer information kontakta:

Torbjörn Sjöström

E-post: torbjorn.sjostrom@novus.se

2023-11-10

	11-nov	12-jun	12-okt	13-sep	14-jan	14-jun	15-apr	15-dec	16-mar	16-dec	17-maj	17-dec	18-feb	18-sep	19-jan	19-sep	20-feb	20-sep	21-jun	21-dec	22-jan	22-mar	22-maj	22-jun	22-jul	22-aug	22-sep	22-nov	23-feb	23-jun	23-nov	Pos nov
Sjukvården	72%	76%	76%	76%	76%	74%	61%	59%	61%	57%	61%	65%	68%	63%	61%	57%	64%	56%	59%	63%	65%	60%	59%	60%	64%	63%	60%	61%	57%	67%	62%	1
Skola och utbildning	66%	75%	72%	71%	74%	71%	58%	59%	57%	56%	54%	56%	53%	52%	48%	48%	49%	44%	48%	51%	43%	47%	49%	50%	51%	49%	48%	47%	44%	56%	52%	2
Lag och ordning	45%	50%	50%	42%	43%	40%	30%	37%	33%	40%	42%	52%	49%	50%	48%	50%	53%	55%	51%	56%	56%	52%	55%	57%	54%	54%	54%	51%	51%	53%	50%	3
Invandring\integration	36%	43%	43%	43%	46%	49%	54%	64%	65%	55%	53%	61%	52%	56%	51%	51%	55%	53%	50%	53%	50%	45%	47%	50%	45%	47%	47%	46%	42%	47%	46%	4
*Klimat	41%	45%	44%	46%	47%	50%	32%	35%	32%	37%	34%	35%	27%	37%	33%	36%	34%	38%	34%	39%	34%	35%	33%	33%	32%	35%	38%	42%	31%	37%	39%	5
Landets ekonomi	56%	61%	59%	54%	55%	60%	46%	49%	42%	38%	33%	38%	28%	30%	30%	31%	30%	34%	30%	29%	30%	29%	28%	31%	30%	32%	30%	34%	37%	39%	38%	6
Äldreomsorg	53%	62%	58%	55%	58%	52%	38%	38%	38%	40%	39%	43%	36%	38%	38%	35%	39%	38%	34%	35%	36%	33%	32%	28%	30%	28%	26%	34%	28%	39%	34%	7
Energipolitik	35%	40%	38%	33%	33%	34%	18%	18%	16%	17%	15%	18%	11%	13%	15%	16%	17%	15%	18%	31%	31%	38%	30%	32%	34%	39%	48%	42%	43%	36%	31%	8
*Miljö	41%	45%	44%	46%	47%	50%	32%	35%	32%	37%	34%	35%	27%	37%	33%	36%	34%	38%	34%	39%	34%	35%	33%	33%	32%	35%	38%	26%	27%	29%	28%	9
Sysselsättning\arbetslösheten	56%	66%	63%	71%	68%	67%	50%	52%	44%	40%	37%	37%	28%	27%	27%	26%	26%	36%	30%	30%	28%	25%	23%	25%	24%	28%	20%	21%	20%	30%	25%	10
Pensioner	42%	47%	43%	41%	41%	37%	27%	27%	28%	27%	26%	36%	28%	26%	27%	27%	28%	26%	26%	30%	26%	25%	25%	24%	22%	23%	21%	21%	24%	24%	24%	11
Försvaret	8%	12%	14%	13%	17%	19%	23%	20%	20%	22%	23%	21%	17%	14%	16%	15%	14%	14%	13%	13%	19%	27%	30%	25%	26%	23%	23%	25%	32%	26%	22%	12
Skatter	34%	43%	36%	35%	30%	34%	26%	24%	22%	21%	21%	27%	19%	25%	24%	19%	17%	18%	20%	22%	23%	19%	24%	21%	18%	21%	16%	17%	17%	19%	20%	13
Jämställdhet	26%	33%	31%	34%	37%	37%	22%	20%	19%	21%	22%	31%	21%	20%	18%	17%	18%	19%	22%	23%	15%	17%	19%	19%	19%	19%	15%	17%	17%	21%	19%	14
Socialförsäkringarna	44%	49%	46%	46%	45%	38%	22%	20%	20%	19%	14%	26%	19%	16%	16%	14%	18%	15%	20%	16%	17%	16%	14%	15%	14%	13%	12%	15%	12%	15%	18%	15
Barnomsorg	40%	49%	47%	41%	39%	34%	23%	23%	23%	22%	18%	26%	16%	14%	13%	14%	13%	12%	13%	13%	13%	11%	11%	11%	9%	11%	7%	10%	13%	20%	15%	16
Boende	33%	39%	38%	34%	37%	35%	29%	29%	32%	26%	24%	27%	18%	18%	21%	15%	18%	14%	14%	15%	16%	15%	16%	12%	13%	15%	13%	16%	14%	17%	13%	17
Infrastrukturpolitik	9%	12%	12%	9%	12%	10%	6%	5%	7%	13%	12%	14%	12%	13%	12%	10%	11%	9%	10%	12%	14%	10%	9%	9%	9%	10%	12%	10%	12%	14%	13%	18
Utrikespolitik	11%	17%	17%	12%	11%	15%	12%	11%	11%	9%	8%	10%	6%	6%	8%	5%	6%	6%	6%	8%	6%	9%	10%	8%	9%	8%	6%	8%	12%	9%	12%	19
Fördelningspolitiken	18%	22%	19%	23%	21%	22%	15%	12%	11%	12%	11%	17%	12%	15%	15%	14%	13%	12%	11%	11%	9%	10%	11%	7%	9%	9%	8%	9%	13%	12%	11%	20
Företagande\näringspolitik	29%	34%	34%	33%	31%	36%	25%	22%	20%	19%	19%	16%	16%	16%	16%	13%	14%	12%	14%	15%	11%	12%	12%	10%	12%	10%	11%	13%	11%	15%	10%	21
Djurrättsfrågor											9%	11%	8%	7%	8%	7%	8%	6%	10%	8%	9%	9%	7%	6%	7%	7%	5%	8%	8%	11%	8%	22
Integritetsfrågor	11%	14%	14%	15%	15%	13%	7%	9%	7%	8%	9%	7%	9%	5%	4%	5%	5%	4%	5%	6%	5%	4%	3%	5%	4%	3%	4%	3%	4%	7%	8%	23
Privatiseringar	11%	16%	16%	19%	17%	13%	10%	7%	8%	9%	5%	10%	8%	9%	4%	7%	6%	6%	10%	9%	8%	10%	8%	6%	8%	9%	9%	7%	8%	8%	8%	24
EU\EMU	15%	19%	18%	12%	13%	13%	9%	10%	11%	10%	9%	12%	6%	9%	8%	7%	7%	7%	7%	5%	6%	6%	6%	4%	3%	4%	5%	5%	7%	6%	7%	25
Familjepolitik	22%	28%	26%	28%	22%	21%	13%	11%	11%	9%	11%	11%	10%	9%	8%	7%	6%	7%	10%	7%	8%	7%	5%	6%	4%	8%	5%	5%	6%	10%	7%	26
Regionalpolitik	10%	13%	14%	11%	14%	13%	5%	5%	5%	7%	5%	7%	6%	5%	4%	6%	5%	4%	5%	5%	3%	4%	3%	4%	3%	4%	4%	5%	3%	4%	5%	27

*Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.